

מסורת הש"ס

(א) (ברכות ה: וי"ג),
(ב) (שבת נב: וי"ג),
(ג) (עירובין י: וי"ג),
(ד) (ירושלמי י: וי"ג),
(ה) (שם י: וי"ג),
(ו) (שם י: וי"ג),
(ז) (שם י: וי"ג),
(ח) (שם י: וי"ג),
(ט) (שם י: וי"ג),
(י) (שם י: וי"ג).

תורה אור השלם

1 ברוך אתה ב"ר חזקוני
אתה ב"ר חזקוני
ברכים כח
2 ברוך אתה ב"ר חזקוני
ברכים כח

הגהות הב"ח

(א) (שם י: וי"ג),
(ב) (שם י: וי"ג),
(ג) (שם י: וי"ג),
(ד) (שם י: וי"ג),
(ה) (שם י: וי"ג),
(ו) (שם י: וי"ג),
(ז) (שם י: וי"ג),
(ח) (שם י: וי"ג),
(ט) (שם י: וי"ג),
(י) (שם י: וי"ג).

הגהות הגר"א

(א) (שם י: וי"ג),
(ב) (שם י: וי"ג),
(ג) (שם י: וי"ג),
(ד) (שם י: וי"ג),
(ה) (שם י: וי"ג),
(ו) (שם י: וי"ג),
(ז) (שם י: וי"ג),
(ח) (שם י: וי"ג),
(ט) (שם י: וי"ג),
(י) (שם י: וי"ג).

המקבל שדה מחבירו פרק תשיעי בבא מציעא

קו.

עין מושפא
נר מצוה

בא א ב מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת
י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת
י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת
י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת
י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת
י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת
י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת
י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת
י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת
י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת

לעיון רש"י

קריש"י (קריש"י)
שח"ס

מוסף רש"י

אסור לו לאדם שיעמוד
על שדה חבירו ב"ר
שלא יקנה ע"י רעה (ב"ב)
ב"ה שלא תמצא אשתך
ספק נדה בשעת ביאתך
מן הדרך. נשבע שאלם
נא מן הדרך קשה לו
נשאל את אשתי ספק
מה יומר מנה ודאית
שעל ספק הוא מילד ואלו
תקפו ואומר טורח הוא
ועל אשתי מוטע (סנהדרין
קג.) שיהיו צאצאי מעיקר
במותר. נחמה ונאמר
וככול (נחמה י:).

מיקל. אע"פ דמשי לא סבר דמקפיד איניש מדי דלא חסר בה:
דאמר מר. רבה בר נחמני רביה דאביי דרבה גידלו נביחו:
דמקפיד. שמעשה בורה שלא ילמחו ורעוניה: ליוצא (שם)
מטין וכו'. ה"נ פסק עמו מטין שמא הוא זרעה מטין בשנה

מיקל אמר אביי טעמא דרבין שמעון כדמר
דאמר מר האי מאן דניחא ליה דתתבור
ארעיה ליוצרה שתא חמי ושתא שערי שתא
שתי ושתא ערב ולא אמרן אלא דלא כריב
והני אבל כריב ותני לית לן בה: תבואה
לא יורענה קמנית [וכו'] : מתני ליה רב
יהודה לרבין [א] "תבואה יורענה קמנית א"ל
והא אנן תנן תבואה לא יורענה קמנית א"ל
לא קשיא א"הא לן והא ליה א"ל רב
יהודה לרבין בר ר"נ רבין אחי יהני תחלי
דבי כיתנא אין בהן משום גזל יעומדות
על גבולין יש בהן משום גזל יואם הוקשו
לזרע אפילו דבי כיתנא נמי יש בהם משום
גזל מ"ט מאי דאפסיד אפסיד א"ל רב יהודה
לרבין בר ר"נ רבין אחי הני דילי דילך
ודילך דילי (ב) נהוג בני מצרא אילן הנוטה
לכאן לכאן והנוטה לכאן לכאן דאיתמר
אילן העומד על המיצר אמר רב הנוטה
לכאן לכאן והנוטה לכאן לכאן ושמואל
אמר יחולקין מיתבי אילן העומד על המיצר
יחולקו תיובתא דרב (ג) תרגמא שמואל אליבא
דרב בממלא כל המיצר כולו אי הכי מאי
למימרא לא צריכא תחלי טוניה לחד גיסא
ואכתי מאי למימרא מהו דתימא (ד) דא"ל
פלוג הכי קמ"ל דאמר ליה מאי חזית
דפלטגת הכי פלוג הכי א"ל רב יהודה לרבין
בר ר"נ רבין אחי לא תזבין ארעא דסמיכא
למיתא (ה) דא"ל אבדו אמר רב הונא אמר
רב יאסור לו לאדם שיעמוד על שדה חבירו
בשעה שעומדת בקמותיה איני והא
אשכחניהו רבי אבא לתלמידיה דרב אמר
לדו מאי אמר רב בהני קראי יברוך אתה
בעיר וברוך אתה בשדה יברוך אתה בבואך
וברוך אתה בצאתך ואמרו ליה הכי אמר רב
ברוך אתה בעיר שיהא ביתך סמוך לכהכ"ג
ברוך אתה בשדה שיהו נכסך קרובים לעיר
ברוך אתה בבואך "שלא תמצא אשתך ספק
נדה בשעת ביאתך מן הדרך ברוך אתה
בצאתך "שיהיו צאצאי מעיקר כמותך ואמר להו
ר' יוחנן לא אמר הכי אלא ברוך אתה בעיר
שיהא בית הכסא סמוך לשולחן אבל
בהכ"ג לא (ו) ורבי יוחנן למעמיה דאמר "שכר
פסיעות יש ברוך אתה בשדה שיהו נכסך
משולשין שליש בתבואה שליש ביותם
ושליש בגפנים ברוך אתה בבואך וברוך
אתה בצאתך שתהא יציאתך מן העולם
כביאתך לעולם מה ביאתך לעולם בלא
המא אף יציאתך מן העולם בלא המא
לא

כ"ר"ש דאמר כל שיכול עליון לפשוט ידו ולטול הרי אלו שלו והיינו
כ"ר"מ והשאר מסתמא הפקיר לתחתון ונראה דאפי' לרב דלית
ליה הכא שדי נופו כתר עיקרו סוגר שפיר כ"ר"מ דכיון דהתם
כל השרשים כולן בשל עליון דין הוא למימר שדי נופו כתר
עיקרו כדאמר נמי רבי יוחנן בשליה לא יחפור ושמואל דאמר
הכא חולקין יכול לסגור התם כרבי יהודה דלא אמר שדי נופו
כתר עיקרו משום דרגילות למלאות גינתו עפר ולהשוותו אל
על המיזר רק מעט מן הענפים נטיים לכלן ולכלן חזן לרובת המיזר:

האי מאן דרביה דתתבור [ארעיה]. פי' בקונט' שמקלקל שדה וקשה
לדאברהן ק' הוא רגילות של עובדי אדמה שזרעים שנה
מטין ושנה מעורין וכשזרעין אותה ב' שנים מטין לזרעין או שעורין
מתקלקלת וכן נמי משמע בשליה חזקת הנתיים (ב"ב דף יז:) גבי
אחד אמר לכלה מטין ואחד אמר לכלה
שעורין כדפי' רבינו שמואל התם
לכ' י"ל האי מאן דכעי שחאה שדהו
חשוכה כלילי הניחה שנה אחת בורה
כי כן דרך לזרעה שנה ולחבירה
שנה כדי שמחזור לנחה ממנה
שהוכחשה לזרעה שנה אחת מטין ושחא
שעורין ולכן אסר רשב"ג כשאמר
לזרעה מטין שלא זרע שעורין כי
שחא אשחקך זרעה שעורין ואי כריב
ותני לית לן בה שם לא יאסור רשב"ג:
הני תחלי דבי כיתנא אין בהם
משום גזל. אע"פ שהתנה
יהושע שיהו מלקטין עשבים בכל
מקום כדאמר בסוף פ' מרובה (ב"ב
דף פא.) התם מיירי נעשבים שאין
לזרעם לאלף לבהמה וכן משמע
מדלא נקט ירקות אבל תחלי שהן
מאכל אדם אסורן אלא"כ הוא
שדה פשטן: א"לן העומד ע"י
המיצר. פי' הקונטרס אינו מיוסד
שפירש אילן שנוטע בקרקע סמוך
למיצר והשרשים נטיים בשל חבירו
אלא נראה לפרש שהאילן עומד ממש
על המיצר שהוא של שניהם ואין
השרשים מתפשטין לקרקע של זה
יותר משל זה אך הענפים שטין יותר
לשל אחד מהם רב אמר הנוטה
לכאן לכאן כיון שהשרשים שוים בשל
זה כמו בשל זה אוליין בתר הענפים
מה שיש מן הענפים כנגד המיזר
חולקים והשאר לרשות שנוטין הוי
הכל שלו ושמואל אמר חולקין אוליין
בתר השרשים שהם שוים כמו כן
יהיו שוים נענפים אבל אי נטוע
כילו ברשות אחד והענפים נטיים
ברשות חבירו כזה אמר ר' יוחנן בס"פ
לא יחפור (ב"ב דף כז:) ושם ד"ה
ואחד) מצינו וקורא שעל מנת כן
הנחיל יהושע את הארץ שכל הענפים
יהא לבעל השרשים ובהא מורו נמי
רב ושמואל דשמעון ופריך אילן
העומד על המיצר חולקים ומשי
בממלא כל המיצר כמו שהשרשים הן
כולן על המיזר כך הם הענפים
ותחלי טעוניה לחד גיסא דקאמר
לא שהענפים עובדים המיזר אלא
שיש פירות לחד אחד יותר מלחד
חבירו מהו דתימא יפלוג לאורכי של
מיזר קמ"ל דחולקין לרוחבו של מיזר
ושליה הבית והעליה (למקד ק"ח):
דחנן שמי גינות וז למעלה מזו וירק
בינתיים השרשים לכ"ע הם של עליון
לפי שהם יונקים מגינתו אבל הטף
שהוא בארץ התחתון לר' יהודה הוא
של תחתון ולר"מ הוי לשל עליון דאמר
שדי נופו כתר עיקרו והתם פסוק

תשעין

